

דער

פִּזְבְּזָאָלְ-דֻּמָּקְרָאָטְ

DER SOZIAL-DEMOKRAT

ארגאָן פֿון דער וּדְיִשְׁעָרָה סַאֲצִיאָלְ-דֻּמָּקְרָאָטְ שָׂאָרְטָהָאָן אֵין נָאַלְיִצְׁעָן.

ערשְׁיִינְטְּ יְעָדָעָן פְּרִיְּתָאָן אֵין סְרָאָקוֹן.

אדיעס פֿון ער רעדאָכְצִיעָן אָזֶן
אדמִינִיסְטְּרָאַצְּעָן:
„Der Sozial-Demokrat“
Kraków, Jasna Nr. 2. II. p.
נִישְׁטְ פְּרָאַנִּיקְרָמְטְ בְּרִיעָה וּפְרָעָנִינִישְׁטָם
אַנְגְּנוּנוּמָעָן:
חַאנְסְקִירְבְּטָעָן וּוּרְעָן נִישְׁטְ צְרוּכָּס
גַּעַשְׁקָטָן

הַיְּ צְיִתְ�נוּ קָאַבְּדָה מִיטְ שְׁטוּלָה
נְאָנְ-יְהָרְלָךְ 4 כְּה 80 הַלְּלָר
הַאָלְ-יְהָרְלָךְ 2 40 „
פְּרָעָטְלָ-יְהָרְלָךְ 1 20 „
שְׂרִיְּ אַיְלָאָן:
עַהְרָלִיךְ 5 קְרָאָנָעָן 50 הַלְּלָר
אַיְנְגְּעָלְגָּעָן וּנוּבָּרָ 8 הַלְּלָר
אַנְגְּסְמָעָן קְאָסְטָעָן פְּרִיְּצְילְגָּעָן פְּעִיטָה
15 הַלְּלָר

סַאֲצִיאָלְ-דֻּמָּקְרָאָטְ - קָאַסְרָטָן

פֿאַרְ דָּעַם קָאַסְצִיאָלְ-אַנְשְׁוֹרְבְּגָּנָל אָזֶן וּזְעָן אָזֶן נִישְׁטְאָן
דָּעַם 2 סַעְפְּטְעַמְבָּדָעָר דַּי פְּעַרְחָאַנְדְּלָמָגְּ מְחַמְּתָה דַּי נִבְשְׁגִּיקְטְּסְפְּשָׁוּעָה
דָּעַ, וּוּלְכָעָסְ סְהָאָט אַיְנְגְּנְעָרְבָּטָסְ מְרָאַסְלָאָטָסְ שְׁטַשְׁנִיסְקָסְ: נִשְׁעָנָעָן דָּעַם
מְשַׁפְּטָהָן פֿון דָעַם לְעַמְבָּדָעָהָן גְּנָדְבָּטָסְ, וּוּסְסְסְהָאָטָסְ אַיְהָמָסְ פְּעַרְאָטְיִילְטָלָט
צְוָם טָוִיטָסְ.

פְּעַרְטְּיִידְגָּוָטְ האָבָּעָן שְׁוֹטְשְׁנִיגְעָקָן דַּי אַדְוָאַקָּאַטָּעָן - דַּרְ פְּרָעָסְ
בְּזְרָנְעָרָ אָזֶן דַּרְ אַקְוּנִים עָזָסְ קָסְ: נִאָרָ דָעַם רַעְפְּעַרְטָמָסְ פְּוּנִים רַגְטָ
שְׁיוּעָזְזָעָקָן: הָאָטָט דָעַר פְּעַרְטְּיִידְגָּוָטְ דַּרְ. פְּעַסְבְּהָנְעָדָעָרָה
נִשְׁוּעָנָעָן אַיְהָמָסְ דַּי נְרִיסְקָעָסְ פְּעַדְגְּנוּטְרְלִינְקִיםְ: וּוּלְכָעָסְ
פְּעַיְנְשְׁטָאַלְטָעָן אַזְיִינְסְ פְּאַקְוּרְטָאָטָסְ אָזֶן דַּי פְּעַרְטְּיִידְגָּוָטְ.
בִּים מְשַׁפְּטָהָן דָעַם גְּעַשְׁטְלִיכָּעָרָ טְרָאַנְדְּרִיעָהָן דָאָסְ
פְּעַלְטְּוּנְדָגָעָרָ יְוּרְשָׁעָמָבָעָן אָזֶן נִשְׁעָנָעָן אָזֶן מִיטְחָאָן
בְּזְרָנְעָרָ אָזֶן דַּרְ אַקְוּנִים עָזָסְ קָסְ: נִאָרָ דָעַם רַעְפְּעַרְטָמָסְ פְּוּנִים רַגְטָ
שְׁעוּדְזָעָקָן: הָאָטָט דָעַר פְּעַרְטְּיִידְגָּוָטְ דַּרְ. פְּעַסְבְּהָנְעָדָעָרָה
נִשְׁוּעָנָעָן אַיְהָמָסְ דַּי נְרִיסְקָעָסְ פְּעַדְגְּנוּטְרְלִינְקִיםְ: וּוּלְכָעָסְ
פְּעַיְנְשְׁטָאַלְטָעָן אַזְיִינְסְ פְּאַקְוּרְטָאָטָסְ אָזֶן דַּי פְּעַרְטְּיִידְגָּוָטְ.
בִּים מְשַׁפְּטָהָן דָעַם גְּעַשְׁטְלִיכָּעָרָ טְרָאַנְדְּרִיעָהָן דָאָסְ
פְּעַלְטְּוּנְדָגָעָרָ יְוּרְשָׁעָמָבָעָן אָזֶן נִשְׁעָנָעָן אָזֶן מִיטְחָאָן
בְּזְרָנְעָרָ אָזֶן דַּרְ אַקְוּנִים עָזָסְ קָסְ: נִאָרָ דָעַם רַעְפְּעַרְטָמָסְ פְּוּנִים רַגְטָ
שְׁעוּדְזָעָקָן: הָאָטָט דָעַר פְּעַרְטְּיִידְגָּוָטְ דַּרְ. פְּעַסְבְּהָנְעָדָעָרָה
נִשְׁוּעָנָעָן אַיְהָמָסְ דַּי נְרִיסְקָעָסְ פְּעַדְגְּנוּטְרְלִינְקִיםְ: וּוּלְכָעָסְ
פְּעַיְנְשְׁטָאַלְטָעָן אַזְיִינְסְ פְּאַקְוּרְטָאָטָסְ אָזֶן דַּי פְּעַרְטְּיִידְגָּוָטְ.
בִּים מְשַׁפְּטָהָן דָעַם גְּעַשְׁטְלִיכָּעָרָ טְרָאַנְדְּרִיעָהָן דָאָסְ
פְּעַלְטְּוּנְדָגָעָרָ יְוּרְשָׁעָמָבָעָן אָזֶן נִשְׁעָנָעָן אָזֶן מִיטְחָאָן
בְּזְרָנְעָרָ אָזֶן דַּרְ אַקְוּנִים עָזָסְ קָסְ: נִאָרָ דָעַם רַעְפְּעַרְטָמָסְ פְּוּנִים רַגְטָ
שְׁעוּדְזָעָקָן: הָאָטָט דָעַר פְּעַרְטְּיִידְגָּוָטְ דַּרְ. פְּעַסְבְּהָנְעָדָעָרָה
נִשְׁוּעָנָעָן אַיְהָמָסְ דַּי נְרִיסְקָעָסְ פְּעַדְגְּנוּטְרְלִינְקִיםְ: וּוּלְכָעָסְ
פְּעַיְנְשְׁטָאַלְטָעָן אַזְיִינְסְ פְּאַקְוּרְטָאָטָסְ אָזֶן דַּי פְּעַרְטְּיִידְגָּוָטְ.
בִּים מְשַׁפְּטָהָן דָעַם גְּעַשְׁטְלִיכָּעָרָ טְרָאַנְדְּרִיעָהָן דָאָסְ
פְּעַלְטְּוּנְדָגָעָרָ יְוּרְשָׁעָמָבָעָן אָזֶן נִשְׁעָנָעָן אָזֶן מִיטְחָאָן
בְּזְרָנְעָרָ אָזֶן דַּרְ אַקְוּנִים עָזָסְ קָסְ: נִאָרָ דָעַם רַעְפְּעַרְטָמָסְ פְּוּנִים רַגְטָ
שְׁעוּדְזָעָקָן: הָאָטָט דָעַר פְּעַרְטְּיִידְגָּוָטְ דַּרְ. פְּעַסְבְּהָנְעָדָעָרָה
נִשְׁוּעָנָעָן אַיְהָמָסְ דַּי נְרִיסְקָעָסְ פְּעַדְגְּנוּטְרְלִינְקִיםְ: וּוּלְכָעָסְ
פְּעַיְנְשְׁטָאַלְטָעָן אַזְיִינְסְ פְּאַקְוּרְטָאָטָסְ אָזֶן דַּי פְּעַרְטְּיִידְגָּוָטְ.
בִּים מְשַׁפְּטָהָן דָעַם גְּעַשְׁטְלִיכָּעָרָ טְרָאַנְדְּרִיעָהָן דָאָסְ
פְּעַלְטְּוּנְדָגָעָרָ יְוּרְשָׁעָמָבָעָן אָזֶן נִשְׁעָנָעָן אָזֶן מִיטְחָאָן
בְּזְרָנְעָרָ אָזֶן דַּרְ אַקְוּנִים עָזָסְ קָסְ: נִאָרָ דָעַם רַעְפְּעַרְטָמָסְ פְּוּנִים רַגְטָ
שְׁעוּדְזָעָקָן: הָאָטָט דָעַר פְּעַרְטְּיִידְגָּוָטְ דַּרְ. פְּעַסְבְּהָנְעָדָעָרָה
נִשְׁוּעָנָעָן אַיְהָמָסְ דַּי נְרִיסְקָעָסְ פְּעַדְגְּנוּטְרְלִינְקִיםְ: וּוּלְכָעָסְ
פְּעַיְנְשְׁטָאַלְטָעָן אַזְיִינְסְ פְּאַקְוּרְטָאָטָסְ אָזֶן דַּי פְּעַרְטְּיִידְגָּוָטְ.
בִּים מְשַׁפְּטָהָן דָעַם גְּעַשְׁטְלִיכָּעָרָ טְרָאַנְדְּרִיעָהָן דָאָסְ
פְּעַלְטְּוּנְדָגָעָרָ יְוּרְשָׁעָמָבָעָן אָזֶן נִשְׁעָנָעָן אָזֶן מִיטְחָאָן
בְּזְרָנְעָרָ אָזֶן דַּרְ אַקְוּנִים עָזָסְ קָסְ: נִאָרָ דָעַם רַעְפְּעַרְטָמָסְ פְּוּנִים רַגְטָ
שְׁעוּדְזָעָקָן: הָאָטָט דָעַר פְּעַרְטְּיִידְגָּוָטְ דַּרְ. פְּעַסְבְּהָנְעָדָעָרָה
נִשְׁוּעָנָעָן אַיְהָמָסְ דַּי נְרִיסְקָעָסְ פְּעַדְגְּנוּטְרְלִינְקִיםְ: וּוּלְכָעָסְ
פְּעַיְנְשְׁטָאַלְטָעָן אַזְיִינְסְ פְּאַקְוּרְטָאָטָסְ אָזֶן דַּי פְּעַרְטְּיִידְגָּוָטְ.
בִּים מְשַׁפְּטָהָן דָעַם גְּעַשְׁטְלִיכָּעָרָ טְרָאַנְדְּרִיעָהָן דָאָסְ
פְּעַלְטְּוּנְדָגָעָרָ יְוּרְשָׁעָמָבָעָן אָזֶן נִשְׁעָנָעָן אָזֶן מִיטְחָאָן
בְּזְרָנְעָרָ אָזֶן דַּרְ אַקְוּנִים עָזָסְ קָסְ: נִאָרָ דָעַם רַעְפְּעַרְטָמָסְ פְּוּנִים רַגְטָ
שְׁעוּדְזָעָקָן: הָאָטָט דָעַר פְּעַרְטְּיִידְגָּוָטְ דַּרְ. פְּעַסְבְּהָנְעָדָעָרָה
נִשְׁוּעָנָעָן אַיְהָמָסְ דַּי נְרִיסְקָעָסְ פְּעַדְגְּנוּטְרְלִינְקִיםְ: וּוּלְכָעָסְ
פְּעַיְנְשְׁטָאַלְטָעָן אַזְיִינְסְ פְּאַקְוּרְטָאָטָסְ אָזֶן דַּי פְּעַרְטְּיִידְגָּוָטְ.
בִּים מְשַׁפְּטָהָן דָעַם גְּעַשְׁטְלִיכָּעָרָ טְרָאַנְדְּרִיעָהָן דָאָסְ
פְּעַלְטְּוּנְדָגָעָרָ יְוּרְשָׁעָמָבָעָן אָזֶן נִשְׁעָנָעָן אָזֶן מִיטְחָאָן
בְּזְרָנְעָרָ אָזֶן דַּר

עַמְדָּנָה אֲנוֹסֶרֶךְ, וּוְעַכְבָּעֵן סִיחָאָט אַזִּיךְ דָּרָעַ עַסְתְּרִיכְוִישָׁעַ פְּרָאַ-
לְעַתְּרִיאָת אַיִּינָם זַעַן פְּינָן דָּרָעַ בְּעֻזְעַנְגָּן פְּאָרָד דָּרָעַ וּוְאַהֲלָעַבְאָרָם
אַזִּין אַיְנָאָרָן, הָאָת נַעֲמָכָת נַיְתָגָן דָּאָם צַוְּאָמָעָנְיוֹתָעַן הַקְּן דִּיעַעַר
פְּאַגְּנַעַרְעַנְצָן אַזִּין דִּיעַעַם קְרִיטְיְשָׁעַן מַאֲמָעָנָט. — דָּי קְאַגְּנַעַרְעַנְצָן וּוּעַט
זַעַן אַזִּין וּזְעַן אַזִּין נַעֲפָלָאָנָט אַזִּיךְ דָּעַם 27 סְעַטְפָּעַטְבָּעָה. —
אַהֲעַנְטָרָעַ פְּרָטִים וּוּלְעַן וּזְעַן סְעַרְעַעַנְטָלִיכְט אַזִּין דָּי
עַבְסָעַ טָעַן.

**עַז וּאָמֵן זְעַנְעַן נְוִיטָג בְּעוֹזֶונְדָּעָרָע נְאַצְיָאָר
נְאַלְעָס. ס. ד. פָּאַרטִּיעַיּוֹ ***

מן ארטיקעל "דו יידישע ארכיטער אין גאליציען אין די פ. ס. ד." אין נומר 42 41 פינ'ם "ארבייטער" האט ארכיסטער בענין אונגען עיגאנען בע א לעער פון "ארבייטער", וועלכער ציבענות זיך אונטער דוד ל. יעונגען. איך וועל דא איזבענצעבן ווינע פראנען אין ווינע צו פענטשער.

דו' ערשטע טראגע זיינע און: «פאר וואס בענינגענען מיר זיך איזן אסעריקאָס מיט יידיש-שפערעכענדע סעקייעס, איזן איזן נאלציען זוילען די יודישע סאָצַיָּל-דעמאָקְרָטִיכָן אַבעונדֶּרֶעֶץ אַזְּנָאָגָלָע פֿאָרטִיכִי? די צוויתע טֶיגֶנֶע: שטערען דען די פֿ. פֿ. ס. די יודישע סאָצַיָּל-דעמאָקְרָטִיכָן צו אַנְטִיזְוּרָען איזן צי ענטזּוּיקְלָען די יודישע

הרבינו מושען אויה וווער איניגאנער שפראך? רעד ענטפער אויף דער ערישטער פראגען או נאנץ פשוט: וואס עעם פאסט פאר און לאנד, פאסט נישט אלע מסל פאר און אנדרעד

לאנד: אין אטערוּקָא. אוֹזֵק ווַיְהִי עַל אֵיךְ קָאָן אָוּרְטִילְעָן, אֲנֵן 8 בַּעַז
וַיַּגְדְּרֶרֶעֶר יוֹדְשָׁע ס. ד. פָּאָרְטָה אַזְבְּעָלְפְּלִינְסִין, שָׂוִין צִילְיָבֶד דַּעַם אַלְיָין,
וּזְאָסָם דַּי וּרוֹשָׁע אַרְבְּיָיטָה, דָּא אֲנֵן לְאָנָד, הַאָבָעָן נִישְׁתְּ קִיּוֹן בְּעַזְוֹנְדָעָע
פָּאָזָאַיְנָאַלְעָכָפָאַדְעָרְנוּנָעָן. דָּא אֲנֵן, בְּנוּ מִיט אַזְיָנְגָעָר צִוְּתָאַזְרִיק, דָּא
סָאַצְיָאלִיסְטִישָׁע בְּעַזְוֹנְגָנָן גַּעַלְעָגָעָן אֲנֵן שְׁעַמְדָע, נִישְׁתְּ אַמְעָ-
אַגְּנָנְצָעָסָאַצְיָאלִיסְטִישָׁע בְּעַזְוֹנְגָנָן גַּעַלְעָגָעָן אֲנֵן שְׁעַמְדָע, נִישְׁתְּ אַמְעָ-
רְוִיקָאַנְיָשָׁע הַעֲדָה. אֲוֹן אַפְּגָו, וּוּעַן מַעַן זָאַק יַעַצְתָּ נַעַמְדָעָן אַיְבָעָר-
צְעַלְלָעָן דַּי מַוְנְלִיעְדָּר פָּן דָּעָר ס. פ. אֲוֹן ס. ל. פ. אֲוֹן אַפְּרָאַגָּע
אַגְּנָנְצָעָסָאַצְיָאלִיסְטִישָׁע זַעַלְעָעָן נִישְׁתְּ אַרְבְּעָרוֹעָגָעָן דַּי
אַגְּנָנְצָעָסָאַצְיָאלִיסְטִישָׁע. מִיר ווּוֹסְעָן, אֲוֹן אַגְּנָעָסָפָן דַּי שְׁתָאָרְקָסְטָעָז וַיְלָעָן פָּן
דָּעָר הַגְּנָעָר סָאַצְיָאלִיסְטִישָׁע בְּעַזְוֹנְגָנָן וַעֲנָעָן דַּי דִּיטְשָׁע אַרְבִּיטָה,
אַבְּחָהָר קִוְּטָעָן דַּי יַזְדִּישָׁע, דַּי אַגְּנָרְשָׁיָהָעָא, ג. וו. דַּיְזָע אַלְעָא שְׁרָעָמְדָע-
לְעַדְנוֹדָעָסָאַצְיָאלִיסְטָעָן הַאָבָעָן מִיט אַלְעָא מַעְנְלִיכְבִּישָׁעָן גַּעַוּכְטָעָז-
קְרָרְעָגָעָן צָוָם סָאַצְיָאלִיּוֹתָם דַּי אַמְתָּע עַנְדִּילִישָׁשָׁפְּרָעְבָּעָנְדָע אַרְבִּיטָה,
אֲוֹן דַּעְיָבָעָר הַאָבָעָן וְגַעַרְנְדוּעַסְטָלְגָמְנִיעָאַרְגָּנְזִיאַזְיָאַנְעָן דַּעְרִיבָּעָר
הַזְּבָעָן וְגַד טִילְוָהָיָאַסְמוֹלִילְרָט.

ועל בעסוקה עשר שטענאלך. קאָן בֵּין אֹזֶן לְאַנְגָּשׁ נָאָר קִיּוֹן רַעֲדָע נִישְׁתַּחַווּן פַּוּן אַבְעָנוּרְעַדְעַר נָאָצָאנְגָּלְעַדְעַר סָאָצְ-דָּעַם. פָּאַרְטָיוֹן. אַיְן דָּאָק זַעֲהַעַן מְבָרָר, וּזְיַיְן נָאָר דַּי בְּעוּוֹנְגָּנְגָּן בְּרוּוּתְעַט וְזַד אַפְּוּסְעַל בְּאַנְאַנְדָּרָה, פְּזַנְּקַט אֹזֶן הַאָשָׁת וְזַד גַּעֲנִירְגַּעַט בֵּין דָּעַר ס. פ. "דָּאָס יְוִישָׁע בְּיַוָּרָא" בֵּין דָּעַר ס. פ. "דוֹ יְוִישָׁע אַינְדָּרְסְּטָרְעַלְעַל אַרְבָּוֹטָאָדְעַר פְּעַדְעַרְאַצְּיָאָן" דוֹ "אַגְּנָאָיְשָׁע

דָּסֶם אֵין דָּא, אֵין אַמְּרוֹקָא. אֲנוֹדָעַשׂ אֵין אַפְּעַר אֵין נַאֲלִיצְעָן

אָנוֹן רְוֵסָלָנָד. דָּרֶטֶן הַאֲטָם דָּמָס יְדוּשָׁע פְּרָאַלְעַטָּאַרָּאַט בְּעֻנוֹן-
כְּלִיעָרָע נְאַצְּיָאנְלָע פְּאַדְעָרְוָנְגָעָן, פָּאָר וּלְכָבָעָר מְהָוָקְעַמְפָעָן דָּרֶטֶן
לְיִדְעָן דַּו יְהִינְשָׁע אַרְבִּיטָעָר פָּוָן אַגְּזָוְנְדָעָרָעָן נְאַצְּיָאנְלָעָן דְּרִיק, גַּעַנְגָּעָן
וּלְכָבָעָן וַיְמַעַן קְעַמְפָעָן. דָּרֶטֶן וּצְעָנָן דָּא שְׂתָאַרְקָע נְאַצְּיָאנְלָעָן
ס. דַ אַרְגָּאַנְגָּאַצְּיָעָס פָּוָן אַנְדָעָרָע נְאַצְּיָאנָעָן, אַין אַרְיָינְגָּהָן אַין וַיְ
יְהִימָּסֶט, וַיְדַק אַסְמוֹלְרָעָן מְוֵי, צְוָאַמְעַנְגָּיְסָעָן וַיְדַק מִוְּתָהָן וַיְדַע אַסְיָּה-
יְלִיאָצְּיָאן וְעַט נִישְׁתָּבְדְּעַנְגָּעָן קְיָן נִזְעָן דַּו אַנְדָעָרָע אָנוֹן וְעַט נַאֲךָ
שְׁאַרְגָּעָן בְּרַעְגָּעָן וַיְדַק אַלְיָן אַגְּזָוְנְדָעָר נְאַצְּיָאנְלָעָן פְּאַרְטָן אַפְּעָר,
קְיָן וַיְדַק צְוָאַסְעָן צְוַדְעָעָן עַנְטוֹוְיקָלִינוֹן, צְוַדְעָר פְּסַכְּאַלְאָגָעָן, צִים נִיסְ-
שִׁגְיָעָן לְבָעָן אַגְּזָוְנְדָעָר אַגְּזָוְנְדָעָר אַגְּזָוְנְדָעָר נְאַצְּיָאן-
יְיִי עַסְטְּרִיוֹנִישָׁע סְאַצְּיָאל-דְּעַמְּאַקְּרָאַטָּעָן הַאֲבָעָן דָּמָס בְּעַרְשָׁתָאָנָעָן אָנוֹן
הַאֲבָעָן צְחָאַמְעַנְגָּיְשָׁטָעָלָט וַיְוַיְדָע פְּאַרְטָיָה פָּוָן אַגְּנָעָץ רִיחָע נְאַצְּיָאנְלָעָן
סְאַגְּ-דָעָם. פְּאַרְטָיָה, פְּאַרְטָיָה, לְעַפְעָן אַיְוָנָרִיךְ יְסָרִיךְ
וַיְוַיְדָע לְמַשְׁלָל דִּיְתִּשְׁעָ, טְשַׁכְּבִּישָׁע, רְוַעְמִינִישָׁע, אַפְּוַיְוִיְשָׁע אַגְּזָוְנְדָעָר אַגְּזָוְנְדָעָר
אַרְבִּיטָעָר הַאֲבָעָן נִישְׁתָּבְדְּעַנְגָּעָן מְעַלְכְּבִּיכְיָת אַרְיִנְצְּוֹרְדָעָטָעָן אָנוֹן
שְׁעַר עַסְטְּרִיוֹנִישָׁעָר וְס. דַ פְּאַרְטָיָה דְּעַרְכָּאָר, וּוְאָס דַו יְדָעָן וּצְעָנָן בְּנֵי
שְׁעַר דְּעַצְּטָעָר צִיְּתָה נִישְׁתָּבְדְּעַנְגָּעָן נְעוֹזָאָרָעָן פָּאָר אַגְּזָוְנְדָעָר נָגָ-
גִּיאָן. יְעַצְּט הַאֲבָעָן דָּמָס אַפְּלָרְוָה דַו פְּעַרְבִּיסְעַנְסָטָע אַסְמוֹלָאַטָּאַרָּעָן, דַו
זְוַיְוִילִישָׁע סְאַצְּיָאל-דְּעַמְּאַקְּרָאַטָּעָן אַיְזָק גַּעַתְּרוֹן. דָּא קָאָן וַיְדַק שְׁטָעָ-
עָן אַגְּרָאָגָע, מִוְּת וּוָסָקָאָן אַגְּזָוְנְדָעָר עַרְנָאָר בְּעַרְבִּירְעִידָּגָעָן דַו קָאָ-

דער אונטערשייד אוּן דא און דעם. ווֹס א סעקייע, ווי אוּן-
שאנאָם עי זאל נישט ווַיֵּן, מִן וְיֵן דָאֶךָ לְאַוְעַן פְּחוֹרָעַן פָּוּן דָאֶם
אנצע, פָּוּן רעד פָּאַרטַּה, אָן נַאֲלַצְּיוֹן, לְמִשְׁלָל, פָּוּן דָעַר בְּ ש. ס. ד.
זעלכע קָאָן נִישְׁתַּחֲווּן אָן קָאָן נִישְׁתַּחֲווּן דָוּ פָּאַרְעָוּן דָוּ פָּאַרְעָוּן
וּנוֹגָעַן פָּוּן אָנְצָאָלָעַן פָּרָאַלְעַטָּאַרְיָאַט, וּנוֹלְכָעַד הָאָט אַנְיָאַרְעָעַן

*) אין אינעם פון די פריהודריגע נה. פון אונזער בלאט האבען מיר בענדים רוקט אַרטיקעל פון-ם אַמּוֹרָקָאנְדֶר "אַרְבִּיטְרָרָה" וועלכער בענטאטס דיד, מיט אונזערע באָרטִי-פֿערְהָעַלְטְּנִיסָע. אַיצְטְּ רְדִיקְטָן מִיר אַב אַ צוּוּיטָעַן אַרטִיקָעַן וועלכער וועט אוֹזֵן אַונזערע לעזנְדָּר פֿערְאַינְטְּרָעְסִירָצָן.

ההלאבנוב אונטערשרטעןיזט מאראלייש דורך עסטריך-אונגנוןן אין אונטאלען, אויף ווינעל ז' ווועט קענען אודורכט-הידען די שטאטאליכע עארנןאנטאייז און איינטיטילען די נאצ'אנאלע מלholות אויפַן גאל-קאנישען האלב-אינועל²⁾ די אינטאלענישע רענירונג אך דער מינונגן, און אלע עקייסטירענד ערטרענע און וויער צאהל דער בערלינגען פער-שראגן, דארפַען זיין טריוקט געההיטען. צו גלייכער צייט פעדאמט די אינטאלענישע רענירונג איעדערעד נרויס-סערפּויעש אונטאייזן, וועלכע-גיעטל זיך צו אינטערנאנטיאנאל-געזעצליבע ענדעדונגען אויפַן באלקאן-

דער פראטיעסט פון פערזישע ריעאליזיאניסטען, די רע-
יזאליזיאנער אונ קאנסיטיטיזיאנעלע דעם אקראטען און פערזען האבען
אונגערנעשיתט צו די סאנציאליסטיישע "להומאנוטע" קיין פארו דעם
פאלטערנדען טעלערנאם: "טערפֿרִים", 2 סעטשעמעער. נאך דעם באם-
פארדייען פין אונגע פראלאמענט וויל דער שאך מאכען א הלואה,
הדי צו האבען מיטלען צום אונטערדריקען דאס פערזישע פאלק מיטעלס
עהוואָלד-טהאטמען. מיר פראטעטערן לבני דער סראגניזיזער נאציאָן
און ליבעראלע נאציאָן פון אוניאפא גענען רוזע הלואה, וועלכע
האָט דעם צוועק צו פערניכטען אונערע נאציאָן לאַלע פֿרְיהָוּתען. מיר
ערקלץ'הרען פֿאָרָעל, או מיר נעהמצען קיון פֿעראנטזה אָרטְלִיבְּקִיזְט פֿאָר
הראָע בְּלָאָהָר."

דו אינטערנציינאלע שנידערן-קאנפערענען האט געטאנט
און פראנקוּרט. סייאו געווען 28 דעלענאטען; 19 קון דיטשלאנד,
ו קון אמעריךא, 1 קון דענעמאָך, 3 קון ענלאָגֶר, 1 קון עסטרוייך,
1 קון דער שוֹווַיז, 1 קון אונגראן, 1 קון האָלאָנד. דעם טעזינְקִים-
בעריכת קונים אינטערנציינאלען ביורא האט פֿאָרְגָּלְעָנט דער סְקָע-
דְּעַטְעָר שטיחמֶעֶר. אינטערענסאנט וענְעָן פֿוֹנְסְמַבְּ עַרְכִּיכְטְּ קון די דעלע-
גָּאַטְעָן פֿאָלְגָּעָנְדָעָן צְפָּעָרָעָן: די אַרְגָּאַנְיָאַצְּיָאָן אָזָן עַס טְרֵיָה, וְעַלְעָעָ-
אָזָן גַּעֲנִירְגָּעָטָן נְעֻוָּאָרָעָן אַיִּינְסִים יָאָהָר 1895,
הָאָט גַּעֲצָהָלְתָן אָם עַנְדָע
אָהָר 7223 מִיטְגְּלִיעָדָר. קְרָאַנְקָעָהָאָט מַעַן אַוְיסְגָּעָאַהָלָט
32389 קְרָאַנְעָן, אַרְבִּיטְסְטָלוּעָן 88652 קָר. אַוְיָהָ שְׁטְרִיכְעָקָן הָאָט מַעַן
אַוְיסְגָּעָלְעָנְטָן אָזָן דָּעַם יָאָהָר 49096 סְקָעְבָּלְעָן אַוְיסְגָּעָמְאָכָט די-
הַכְּכָסּוֹת 142.193 קָר. אַיְן די הַזְּאוֹת 156.572 קָר. דָּעַר פֿאָרְגָּאָטָס-פְּקָעָ-
רָהָמָעָן צְחָלָט 40,271 קָר. די דְּגַיְטָשָׁע אַרְגָּאַנְיָאַצְּיָאָן צְחָלָט
35.624 קָר. מִיטְגְּלִיעָדָר אָזָן אַיִּינְסִים יָאָהָר 1907 אָזָן גַּעֲוָעָן 750.000 קָר. הַכְּסָ-
דוֹ אַרְגָּאַנְיָאַצְּיָאָן אָזָן דְּעַנְעַמְּאָרָק צְחָלָט 3.293 מִיטְגְּלִיעָדָר אָזָן
אוֹוְשָׁעָן זָהָב 1000 פְּרוּעָן אָזָן דָּאסְמַבְּרָעָנְדָעָן קָון דָּעַר אַרְגָּאַנְיָאַצְּיָאָן
הַמְּבָכָת אַיִּים 76.000 קָר. די עַנְגְּדוּשָׁע אַרְגָּאַנְיָאַצְּיָאָן צְחָלָט
13.842 מִיטְגְּלִיעָדָר, וּולְכָעָן וּנְעָן צְוִירָתָן אָזָן 300 נְרוּפְעָן אַיִּינְסִים יָאָהָר
1907 הָאָט מַעַן אַוְיסְגָּעָאַהָלָט קְרָאַנְקָעָהָאָט אַיִּיבָעָד 6 מִילְיאָן קָר. רְיוּעָ-
אַגְּאַנְטְּרִישְׁטִיעָנְגָּעָן הַאָפְעָן אַוְיסְגָּעָמְאָכָט 750.000 קָר. בִּשְׁעַת שְׁטְרִיקְעָן
אָזָן לְאַקְוּיטָעָן הָאָט מַעַן אַוְיסְגָּעָאַהָלָט $1\frac{1}{2}$ מִילְיאָן קָר. — נָאָךְ
די בערָתְּגָּנְגָּעָן אָנוּ גַּעֲוָהָרָתָן נְעֻוָּאָרָעָן שְׁטִיחָמֶעֶר אָלָם סְקָעְרָעָטָעָר
פְּנִים אַוְתָן. בִּירָא. די גַּעֲסְטָעָקָנְקָעָרָעָן וּוּעָטָן וּזְיָן אַיִּינְסִים יָאָהָר 1912

פארטיז ענינים.

די ריבכם קאנפערענץ צוליעב די ואהיל-דעפארם אין אוונגרן. פרייך צו בערטאטען איבער די אונגעלאגענעהיזט פון דער גואהיל-רעפהארם אין אוונגרן און פדי אומצערעדען די מיטדען, אום צו פערהינדרען דאס בערכען סומס פערשרפערצען, וועלכעס אוי נעה-פלאנט פון דער אונגעארישער קראַקע פון דער קלערקייל-קערדאָלאַדער קאָלאָציאָן רופט צויניה דער פֿאָרטנטן פון דער סאָצְיָאל-דּעם.

פֿאָרטן אין עסתריך אַ רִיכְבָּס - קָאנְהָעָרְבָּן, אַזְּרָחָה וועלכען אויך אַיְנָגָעָלָדָעָן וועדען אלס גַּעֲסָטָע די דָּעלְעָנָאָטָעָן פון דער אונגעארישער און באָרוֹאָטָמִישָׁר סָאָצְיָאל-דּעם אַקְרָאָטָעָן, און פון אלע גַּעֲזִיאָנָאָלִיטָעָן, וועלכע בעוֹאוֹיְנָעָן אוֹנוֹגָרָן אַן כָּאָרוֹחָאָצָעָן. דער

סחורה. דער ארכיטער או נישט שטענרג ניעווען אַלונ-ארבייטער, זה, אַ פרײַער אַדיביטער, דער שקדאָה האָט נישט פֿערקוּיפֶַט ווּן אַרבייט צוּסֶם שְׂקָלָאַפְּנָהָאַלְטָהָר, פֿונְקָט ווּ דער אַקְסָם פֿערקוּיפֶַט נִישְׁת ווּן אַרבייטס-אַרבייטס כה צוֹס פֿאַרְמָעָר. דער שְׂקָלָאַפְּנָהָאַלְטָהָר אַז אַזְּיַס שְׂטָעָנְהָהָן פֿערקוּיפֶַט נְשָׂאָרָעָן צוֹס שְׂקָלָאַפְּנָהָאַלְטָהָר עַד אַז אַסְּחָרָה ווּאַס קָאָן אַפְּנָעָהָן קוֹן אַזְּנָעָמָהָר צוֹס אַנְדָּרָעָן. ער אַז אלְּזָן אַסְּחָרָה, אַבְּעָר ווּן אַרבייטס-קְרָאָפֶט אַזְּנָעָמָהָר ווּן סְחָרָה. דער ליַּב אַינְגָּנָעָר "פֿערקוּיפֶַט" נָאָר אַ טְּלִיל פֿון ווּן אַרבייטס-קְרָאָפֶט. ער עַרְחָאָרָט נִישְׁת קִינְעָן אַרבייטס-שְׁכָרוֹת פֿון ווּן לְאָזֶד, דעם אַינְגָּנָטִימָעָר פְּנִים לְאָנָה, וְאַנְדָּרָעָן דער לְאָנָד-אַינְגָּנָטִימָעָר עַרְחָאָרָט מְכָס פֿון אַיְהָם. דער ליַּב אַינְגָּנָעָר בְּעַלְאָנִית צוֹס בְּאָדָעָן, אַזְּנָעָמָהָר צוֹס אַינְגָּנָטִימָעָר בְּין דָעַטְבָּן. דער פְּרָוָכְט דְּרָפָּהן. ער אַרְבָּוּטָהָר, אַבְּעָר, פֿערקוּיפֶַט וּקְץ אַלְכִּין. אַזְּנָעָמָהָר לְאָכְבוֹיס. ער פֿערקוּיפֶַט צָעהָן, צְוּעָלָה. שְׁוֹפְּצָעהָן שְׁטוֹנְדָעָן פֿון רְוִיחָעָלְעָם. אַזְּנָעָמָהָר צָעהָן ווּ דעם אַנְדָּרָעָן, צוֹס אַינְגָּנָטִימָעָר פֿון רְוִיחָעָלְעָם קְאָפִיטָלִיסְט. דער אַרבייטער גַּעֲהָרָת נִישְׁת צוֹ אַזְּנָעָמָהָר צוֹס בְּאָדָעָן, אַבְּעָר אַכְּטָעָהָן, צְוּעָלָה פֿופְּצָעהָן שְׁטוֹנְדָעָן צָעהָן טְעַנְּרִיכָּעָן לְעַבְעָן בְּעַלְאָנִשְׁת צוֹ דְּעַמְּיָנִינָּעָן ווּאַס קְיִיטָט ווּ אַרבייטער פֿערְלָאוֹטָט דעם קְאָפִיטָלִיסְט, צוֹ וּמְעַמְּן ער האָט ווּן צָעָד

אָנוֹ אָפֶת וּוֹ עַד וּוֹלִי, אָנוֹ דָּעַר קָאָפִיטָאַלִיסְט שִׁיקְט אָוּזְקָסְקוּיֶּט, דָּעַם אָרְבִּיטָעֵר אָנוֹ אָפֶת וּוֹ עַד וּוֹלִי, אָנוֹ בָּאָלְד וּוֹ עַד וּוֹעֲרֵט יִשְׁתְּאָנוֹ נִיצְלָנְךָ פָּאָר אַיִּהְמָן. אָבָעָר דָּעַר אָרְבִּיטָעֵר, וּמְעֻמָּס אַיְינְגְּנָעַן וּוֹוּלְעָלָעַן הָוּן אַיְינְגְּנָהָט אָז דָּעַר פָּעָרְקִיְּהָ פָּוּן זַיְן אָבִיטָס קְרָאָטָן, נִישְׁתְּפָעָלָאָעָן דִּי נִאנְצָעָן קָלָאָסָעָן קוֹיְיָעָה. ד. ה. ר: ק-א-עָשָׂת אַלְיָסְט עָנְ-ק לָאָס עָ. סִינְדָּעָן עַד מַאֲכָתָן אָסְפָּעָן צַוְּן אַיְונָעָן-עָרָעָקָוִיסְטָעָנָן. עַד נַעֲחָרָת נִישְׁתְּאָזָן צַוְּן אַדְעָר צַוְּן עַנְעָם קָאָפִיטָאַלִיסְטָן. אָבָעָר עַד נַעֲחָרָת צַוְּן דָּעַר קָאָפִיטָאַלִיסְטָן תַּשְׁעָר ק לָאָס עָ. צַוְּן עַד כָּוֹ נַעֲפִיןָן אַקְוִטָּעָר אַיְן דַּיְעוֹר קָאָפִיטָאַלִיסְטָן שָׁעָר קְלָאָסָעָן.

הנונים אבנבר – די שריינריגן אונומטני
ל 5
ארליסטריסען פון די פארטיזאиш צוימען אין אויך דעם פון
פאליטיש-פארט אונטער-ען פריעסטען פעלד פון דעם מענשליכען
ששאַפָּען – מײַזען ווייער החימה – דעם מִן דוד. דאס
זוויזט נאר אויך ווייער פארטיז-אונאנטיזט, פאר וועלכען ס'איין קיין פלאָז
וישטָא אויך דעם נועבעט פון דער קנסט. און עבען ווייער פאנאָטיז-
פארטיזאַישע ענדהערצינקייט האַבען ווי און דעם אַבענד אַרְינגעטראָ-
ען. און דאס און געווען די שוואָכָע וויט פֿוּס אַפְּגָנָר, דאס און נֶעֱ-
ען דער שאדען, חעלכען ס'הַבען אַוחם געמאָקט די אַראָנוּשָׁרָע

כין נשמה...

ווען פאר לייעג, אמאט, פאר וואראנטויט
שליסט איהר מיך אין שווערטז קיטען :
מיין נשמה בליעט א פרײַע —
אין זי פלאכט זיך איהרע קווייטען ...

ווען איהר שליגערטרט מיך אין חביבה
הונשער שטאָרָקען, דיקע צוימען :
מיין נשמה בליעט א פרײַע —
אין זי וועטט זיך איהרע טריומען ...

ווען איהר ציהת מיך אויף דער תליה
— סְעוּרֶת מיין לעצטער אטחעם קאָלָט :
מיין נשמה בליעט א פרײַע —
הויז צום הומעל שווועטט זי באָלָד ...

יא, איהר קענט דאס ווארט דערַשְׂטִיקָען
— נישט קיון טריומען ! און פעדַאנְנָן !
מיין נשמה שאָפָט און וועטט זי,
און איהר קענט זי קינְמָאל פאנְנָן ...
קראָקוֹן.

פָּלִיטִישׁוּ אֹן סַצְ'אַלְעַ נַאֲטִיצָעַ.

דרר פראנראמ פון דער עסטראַיִיכְישָׁעֶר פֿאָרָלָאָמָּעָנָּטָס-
סְּבָּדָּעָן. "נאָרָדָן לִיסְטֵין" ברענֶן דִּי יְדִיעָה, אוֹ דִּי רַעֲנִינוֹג ווּעַט
פֿאָרָלָעָן דָּעַם פֿאָרָלָאָמָּעָנָּט דָּעַם 3 נָאוּמְפָּעָר דִּי ໂָאָלְגָּעָנְדָּע גַּעַזְצָעָן
עוֹזְרָה דִּי בְּעָרָאָתְנָגָעָן: 1) דָּאָס בּוֹרוֹשְׁעַט אַוְיָךְ דָּאָס יַאֲדָה 1909
2) דָּאָס בּוֹדוּישָׁעַט-פֿרָאַוְיָאָרִים אַוְיָךְ 6 חְדִישִׁים דִּי הָהָרָן דָּעַם 30
1909; 3) דָּעַם האַנְדָּעָלָם-פֿערְטָאָגָן מִיטְ סְעָרְבָּעָן, 4) דִּי מִינְסָ-
טָבָּאָיל-פֿערְאָדָּנָּנָּן, לוֹטְשׁ וּוּלְבָּעָר עַר אָנוֹ אַנְגָּעָט-הָדָרְתּ נְשָׂאָרָעָן בָּאָזָן
עַנְדָּע 5) דִּי פֿערְשָׁטָאָטְלִיכְוָן פָּן דָּעַר נָאָרְדָּ-וּעַסְטָלְכָּבָּר בָּאָחָן,
וּוֹעַד-נָאָרְדָּלְכָּבָּר רָוְן-בָּאָחָן אָנוֹ דָּעַר גַּעַעַלְשָׁאָהָט פָּן דָּעַר שְׁתָאָטָ-
פָּאָחָן 6) דִּי אַלְטָרָם אָנוֹ אַוְנְפָּאָלָם-פֿערְזָוְיכְּעָרָן אָנוֹ 7) עַיְנָטוּלָל
אָזָן דָּאָס יְשָׁפָּאָכְנָעָיָן, וּוּ מִיר וּמְחָעָן וּוּעַט אַלְדָּא קְוָטָעָן אַוְיָךְ דִּי
שְׁבָּגָעָסָאָרָדָּנָּן פָּן דִּי נְעַכְּשָׁטָאָפָּרָלָאָמָּעָנָּט-בְּעָרָאָתְנָגָעָן אַנְגָּעָן פָּן
דִּי יוֹכְטָגָסְטָעָן עֲנִינִים קָאָר דָּעַם לְעֵבָעָן אָנוֹ עַנְטוֹוִיקָלָן פָּן דָּעַר אָרְ-
בְּעָרָאָתְשָׁאָפָּט אָנוֹ צָוָאָר דִּי אַלְטָרָם-פֿערְזָוְיכְּעָרָן. דָּאָס אָנוֹ אַנְיְוָרְפָּאָלָן
פְּנִים לְאָנוֹ-יאָהָרָגָעָן קָאָמָפָּה פָּן דָּעַר סְאָצְיָאָיל-דָּעַמְקָרָאָטָיָה.
דרר צְוָאָמָעָנָפָאָהָר פָּן דִּי מִינְיסְטָאָרָעָן עַהְרָעָנָתָאָל אָנוֹ
סְטִימָאָנָן. דָּעַם 4 סְפָּטָעָמְפָּעָד אָנוֹ אָנוֹ זָאָלְעָבוֹרָגְן גַּעַזְעָן אָ צְחוֹמָעָנָ-
סְטִימָאָהָר פָּן דִּי מִינְיסְטָאָרָעָן בָּאָזָן צְוִי בְּעַפְּתָגְנָדָעָטָשׁ שְׁטָאָטָאָטָעָן: פָּן עַסְטָרְיךְ
אַנְיְנָאָרָן אָנוֹ אַוְתָּאָלָעָן. דִּי מִינְיסְטָאָרָעָן פָּן אַיְסָעָרָן עַהְרָעָנָתָאָל אָנוֹ
סְטִימָאָנָן האָפָעָן אַרְגָּמָנָעָרָדָט דִּי אַלְגָּעָכְיָעָן פְּאָלְגָּוּטְוִישָׁעָן סִיטְוָאָצְיָאָן
אָנוֹ אַיְרָאָפָא אָנוֹ וּנְגַעַן גַּעַקְמָעָן צִי דָּעַר פְּאָלְגָּעָנְדָּרָעָר פֿערְשָׁמָעָנְדָּנוֹנוֹנוֹ:
1) אִים אַינְטָרְעָם פָּן בִּידְעַ שְׁטָאָטָאָטָעָן לִיגָּט דִּי בְּעָוָהָרָוָן פָּן טִירְקִים/
גַּעַזְקִיּוֹת. דָּעַרְבָּעָר וּוּעַט אַוְיָךְ דִּי רָאָתְ פֿאָרָעְקִיםְמָעָן פְּאָלְטִישָׁעָן

ר' ר' אַבְּיָהֵת, פָּעָרְקֹוִיתֶט צוֹם קָאָפְּטוּמָלִוִּיט. וְאוֹרָם פָּעָרְקֹוִיתֶט עֲדׂוֹן?
אוֹם צוֹם לְעַבְּעָן.
אַבְּגָלְדֶן דָּוּן דָּעַר אַרְבִּיטִים קְרָאֶט, ד. ת. זוֹ אַרְבִּיטִ.
אוֹנוֹ דָּעַר טָעַטְנָגָעֵר אוֹיסְרוֹקֶן הַזִּין דָּעַם אַדְבִּינְגְּטָרִירִים אַוְּנוֹנְגָעֵם לְעַבְּעָן.
אוֹנוֹ דָּיְעַעַן לְעַבְּגָנְסֶטֶטֶן טָעַטְנִיקְיִיט פָּעָרְקֹוִיתֶט עָרְצָו אַיְין אַנְדָּרָעָן, כְּדוֹ צוֹ
פָּעַקְמָעָן דָּוּן יְוִיטְנָגֶעֶן לְעַבְּגָנְסִמְוּטָל. זַיְן לְעַבְּגָנְסִטְעַטְנִיקְיִיט אַנוֹ דָּרָוִם
בְּפָאַרְקָר אַהֲרָם גָּאָר אַיְין מִמְּבָעֵל אָוֹם זָנָךְ צַוְּבָרְגְּשָׁעָן זַיְן עַקְוִיסְטָעָן.
עָרְאַרְבִּיטִ כְּדוֹ עָרְצָו אַלְגָּזְנָגֶן דָּעַרְהָאַלְטָעָן בִּים לְעַבְּעָן. דָּוֹ אַרְ-
בִּיגְטִּט אַלְיָן רָעַכְעָנְטַט עָרְצָו נְשָׁעַט אַלְסָם אַטְוּל הַזִּין זַיְן לְעַבְּעָן; דָּאָס אַנוֹ
טָבָּעָה אַיְין אַוְּיָהָאַפְּטָעָרְגָּוָן הַזִּין זַיְן לְעַבְּעָן. דָּאָס אַנוֹ אַסְּחָרָה וְוָסָם עָרְ-
בִּיגְטִּט אַיְין אַנְדָּרָעָן. דָּאָס פָּרְאַרְקוֹטֶן הַזִּין זַיְן טָעַטְנִיקְיִיט
אַנוֹ דָּרָוִם נְשָׁעַט דָּעַרְצָוְעָקֶן הַזִּין זַיְן טָעַטְנִיקְיִיט. דָּאָס וְוָסָם עָרְפָרָאַ-
וּצְבִּירָתִּט נְשָׁעַט פָּאַרְזָנְגָּזְנָגֶן זַיְן אַיְוִשְׁתִּט דָּוֹ זַיְרָדְגָּזְנָגֶן, אַיְוִשְׁתִּט דָּאָס
בְּאַלְדָּרְגָּזְנָגֶן עָרְבָּוּט. דָּאָס וְוָסָם עָרְפָרָאַדְזִוְּרָתִּט פָּאַרְזָנְגָּזְנָגֶן אַיְוִשְׁתִּט
שְׁבָּרוּתִּט, אַיְן דָּוֹ זַיְרָדְגָּזְנָגֶן, אַיְוִשְׁתִּט דָּעַרְפָּאַלְאָסְטִּט וְוָעָרְן פָּאַר אַיְהָמִ-
עַצְּחוֹאַנְדְּרָעָלֶט אַנוֹ אַיְין גְּעוּוֹסָעָרֶט סִוְּמָעָ לְעַבְּגָנְסִמְוּטָל. פְּיוּלִיכְטִּט אַינוֹ
גְּוַיְלָגְנָעָן קְלָיְדָעָר, אַפְּסָעָל קְיַפְּגָנָעָן מְתֻבָּוֹתִּט אַיְן אַבְּיָסְמָעָנְטִּט-דָּוָהָרָה. אַנוֹ
עָרְבִּיטְמָעָר וְוָעַלְכָר וְוָעַטְמָת, שְׁפִינְטִּט, בְּזִיעָרָת, הַאֲקָטִּט, טְרָאָנְט שְׁתִּינְגָּעָר
בְּזִימָה דְּיוּוּעָ אַ. ז. וֹ. צְוַעַלְפָּק שְׁתִּינְגָּעָן לְאָנָּנוֹ, בְּעַטְרָאַכְּתָעָט עָרְ דָּיְעַעַ
אַרְבִּיטִּטְעָן אַלְסָם אַיְין אַוְּיָהָאַפְּטָעָרְגָּוָן הַזִּין זַיְן לְעַבְּעָן. אַלְסָם כְּעַבְּעָן אַיְבָּעָרָ-
זְוִוְּפָט? פָּאַקְעָהָרָתִּט. דָּאָס לְעַבְּעָן פָּגָאנְט וְזַקְעָרְשָׁתִּט אַנוֹ פָּאַר אַיְהָמִ וְזַעַן
זַיְן אַרְבִּיטִּט עַנְדָּגָנְט וְזַקְעָרְשָׁתִּט, זַיְן אַיְוִשְׁתִּט, אַיְן סְלָאָלָן, אַדְרָעָן אַנוֹ
עַטְמָת. דָּיְן צְוַעַלְפָּק שְׁתִּינְגָּעָן אַרְבִּיטִּט הַאָטִּט פָּאַר אַיְהָמִ קְזָוָן בְּעַדְיָוִוִּוָן
יְשִׁישָׁת אַלְסָם וְוָעַבְּרָתִּט, שְׁפִינְגָּרָתִּט, בְּזִיעָרָת, א. ז. וֹ. זַוְּגָרְעָרָנִי נְוָרָאָלָס
עַדְמָה, וְוָעַלְכָר וְנְתָמָאָה דָּיְמָעְלָבְּקִיְּתִּט זַקְעָרְשָׁתִּט זַיְן זַעַמְעָן בִּים תִּישְׁ-
צָאָלָאָן, אַדְרָעָן זַקְעָרְשָׁתִּט לְיִמְעָן אַיְן בְּעַטְמָת. וְזַעַמְעָן דָּעַם זַיְדָוָ-וְאוֹרָםִים צְוַעַקְמָעָן
שְׁפִינְגָּעָן וְוָאָלָט גְּעוּוֹעָן אַיכְמָעָן צַוְּפָרְלָגְנָגְנָרָעָן זַיְן עַקְוִיסְטָעָן אַלְסָם אַ
זַיְדָוָ-וְאוֹרָםִים, וְוָאָלָט עָרְגָּעָן נְתָמָאָה דָּיְמָעְלָבְּקִיְּתִּט זַיְן בְּשִׁפְטָעָל
זַיְן אַרְבִּיטִּטְעָרָה. דָּיְרָאַפְּטִּיטְמָס-כְּרָאַפְּטִּיט אַנוֹ נְשִׁישָׁת שְׁמָעָנְדִּיגְמָעָן גְּעוּוֹעָן אַ

אוֹדֶרֶד אַנְגָּעֵן נְרוֹיֵס דִּבְּתָעָר — רָם אַלְמָן. קָעָן אָז דָּאָרָךְ זָהָן
אֲבֻוּיוֹ פָּנָן רָאָעָנָפָּעָלָדָס נְרוֹיֵסְקָיִם. וְזָהָן נְדָאָנְדָיָהוּ זְעַמְּנוֹןְזִינְגָּעָץ
פָּאָעָטְשִׁישָׁע וְעַדְקָעָץ. שְׁעַהָנָגָע, נְלָאָטָע וְעַדְעָן, וְעַדְעָ אַיְזָעָלְבִּינְגָע בָּאָרָם
— אַיְנְגָאָךְ. מַטְ וְנַיְעַר אַמְּנָבָאָכָאָנָה בְּעַדְעָרְשָׁעָן וְיַי הַעַצְמָעָרְבָּן
הַלְּעַזְעָר אָזְן צְהַעַצְעָר. זְעַנְעָן פָּלָן: עַפְּהָלָן. פָּנָן אַשְׁטָאָזְקָאָן
עַבְּשִׂיחָלָן. וְזְעַקְעָן אָזְן אַיְנָעָר נִשְׁמָה דָה פְּעַרְבָּאָגְעָנְסָטָע סְטָאָנָעָס,
הַלְּעַרְבָּהָלָסָע מְעַלְאָדָיְעָן... וְיַיְעָ לְיַוְשָׁ-פְּאָעָטְשִׁישָׁע וְעַקְעָע פְּזָהָן
אָנוֹן אַרְיָן אָז הַגְּבָעָר וְעַלְטָן, אָז אַנְגָּעָן פָּנוֹס שְׁעַהָנָגָע —
פָּנָן דָּעָ קְנוֹסָט . . .

און רעכטערט דורך דעם פאעת אלין בעקמטען זי דו נראבעדער
קרראט, וו ווירען אויה אינערע נשמה דעסטע שטעהיךער, זי
זונגערורער... און דאס מוי מען צונעבען, זי ראווענדעלר, וואס טרייעט
זיז נישט אפט געדערט ער דו רוכטער, און וועלכע דו קאנט פגיט
פאגיטישען שעגען און דו רעכטאטאנסקונסט זונען צויניבענשמאָל-
צען אין אינעס: וועלכע קאנען ווירע נשמה אַרְנוֹנִינֶעֶסְעָן אַין דו שידיט
נישט נאר פים שאָפָען, אַפְּער אוֹזֵן דיעזעלבע אַבְּשִׁיעָנְלִיכְעָן אַינְס
לעפְּדִינְעָן וְאַרְטָן, בשעת דער אַרְלִיעָן. אַן צַעֲנָעָן נַעֲלָאָמָעָן דָּו
יעזרען — אַמְּאָל ווּ אַבְּרִישְׁתָּרָם אַין ווּדְעָרָה זֶה דָּו נַאֲכְלָבָע
עטהַלְקִיטָּה פָּן דָּו בְּרִישָׁע אַין טִיעָעָט טִיבָּען... — דעם שְׂטִיעָקְסְּטָעָן
איינְדרוֹק האָט רָאוּנְגָּעָלְדָּה אַחֲן אַשְׁוֹם סְפָּק אַרְוִיסְנָעְרִזְעָן מִיטָּה דָּעָם
וְדוּשָׁעָן סָאַלְדָּטָן. דער יְוִידִישָׁר סָאַלְדָּט, וועלכע אַבְּעָדָר זֶה
לְבָעָן אַיְפָּז מִזְחָה פָּן וַיַּן רְקַמְּטִילָאָנָּר — הוֹסְלָאָן וְוַרְדָּט קָאָז
זֶה טוֹיט אַקְלָה דעם צָאַרְישָׁען וְוַסְלָאָן, וועלכע קוּזְלָט אַין
הַצְּדָדְעָוָעָט וְזַעַג בְּרוֹדָאָר. אַין אַן דעם אַרט, זֶה סְנָעְבָּדָן זֶה דער
סָאַלְדָּטִים קָבָר. שְׂטַצְּעָן אוֹזֵן וְוַינְדָּעָן אַיְצָרָן אַבְּעָנָר אַין וְוַעֲדָעָר
הַאלְעָן דעם בלְטוּגָעָן פְּלִיקָד... שְׂטַאְרָק אַיְזָעָם אַין שְׂוֹדְעָרָהָט. עֲבָס
אַמְּוֹן בְּאַלְאָדָע, אַבְּלוֹשִׁיגָע, דְּאַמְּאַתִּישָׁע... אַין וַיַּן סְהָאָבָעָן עַרְקָלְגָּן-
עַן דָּו טְעָנָאָר, וועלכע מְהֻלָּעָן דָּו נִוְטָהָן אַרְבִּיטְרָם לְעַבְעָן:

עמ' רויישען און פַּאֲבִיטָק אֹוֵי שְׂטָאַרְק דִּי מַשְׁנִינָעַן,
או אַפְּטַמְּאַל אָנוֹ טֻמְּאָל פַּעֲרָלְדִּי אַיךְ דָּעַם וַיַּן,
אַיךְ וַעֲרָבָן וְנַךְ וּלְפָעָר פַּעֲרָוֹנֶקָּעָן, פַּעֲלָוֹרָעָן.
מיין "אַיךְ" וּצְרָת דָּאַן בְּצָל — אַיךְ וַעֲרָבָן מַאֲשִׁין.
אַיךְ אַרְבִּיטָן אָנוֹ אַרְבִּיטָן אָנוֹ אַרְבִּיטָן אָנוֹ חַשְׁבָּן.
עַם שַׁאֲפָט וְנַךְ אָנוֹ שַׁאֲפָט וְנַךְ, עַם שַׁאֲפָט וְנַךְ, אָהָן צָהָל,
פָּאָר וּוָס אָנוֹ פָּאָר וּוּמְעָן? אַיךְ וַיַּיְשַׁת אָנוֹ פָּרָעָג נִישְׁתָּן
וּ. קְוִמָּת אָמָשָׁן צַי דַּעֲקִין אָמָל?"....
וְעַן סְהָאַבָּעָן גַּעֲבָרוֹזָת דִּי שְׂטָאַרְקָעָן. יַעֲקָעַנְדָּע קַאֲמַפְּסָהּוֹאַרְטָעָן:
אַיךְ צִוְּתָעָרָט, דָּאַן אַיךְ בֵּין דָּרָעָר לִיבָּ —
נִישְׁתָּחַפְּעַלְתָּ מִותְמִיר אָנוֹ שְׁפִיצְלָעָר.
דָּאַן קְוִים דַּעֲרַלְאָגָן אַיךְ מִיר אַהֲבָבָן.
צַוְּפְּלַיְשָׁס אַיךְ אַיךְ אֹוֵף פְּצַדְעָךְ ..

האט עס נעדינערט אינס זאל פון "אלקלקסטעתאטער" ווארים אמא אונ געוווען אַז'אָיסדרוק פון דז אַרבייטערמאסען, וועטנונגס ליבידען נויט, וועטנס דז ווּץ צים קאמפֿס וועקונדרע נישטה ער האט ארטס-עוונגען. אַזִּינְס [אַסְמִילְרֶטָּן] שיטטער האט ער בעזיעווען אַ ניטען זומאָר אַיראנע סַאֲרָקָאָס. — דעם דיבטער האט מען אַיְבָּעָנְטָעָן דִּוְיְנְדָּלָן מיט אַפְּלוֹו. — דז ווּקָאַלְיִישָׁע פַּרְאַרְקִיזָעָם האבען קָאנְקָעָן פְּרָיָה גַּעֲקָאָנט אַרְיסְפָּאָלָעָן. ווּדיְרָם וְהַאֲבָעָן נָאָר הוּ שְׂשִׂימָנוּ שְׂעָרָדָרְבָּעָן. — אַזְּנַצְּעַן אַינְגְּוִוָּתָן אַזְּנַצְּעַן גַּעֲוָעָן דַּעַר פַּאֲרָטָרָן אַזְּבָעָן אַזְּבָעָן דְּעָלָן דאס האט אַפְּלוֹ קוֹן זונֵן נִישְׁתַּחַתְּ אַזְּנַצְּעַן אַזְּנַצְּעַן שְׂוֹן גַּעֲוָעָן דָּס, אוֹ וְעַן מְהֻאָט שְׂוֹן יָאָן גַּעֲמָכָט אַ פַּאֲרָטָרָן, וְעַד גַּעֲוָעָן גַּעֲלָעָן אַזְּפָעָן פּוֹלִישָׁן — נָאָך אַזְּנַצְּעַן בעמְרָקָן. אַזְּנַצְּעַן צְיוֹנִיסְטָעָן האבען אַזְּנַצְּעַן אַזְּנַצְּעַן צְיוֹנִיסְטִישָׁע צְיוֹנִיסְטִישָׁע צְעַלְתָּלָעָן. וְזָס האט אַרְיסְפָּאָלָעָן אַזְּנַצְּעַן אַזְּנַצְּעַן עַוְּוֹאַלְטָבְּלָעָן אַגְּנַעַפְּעָן דעם אַבְּעָנָר אַזְּנַצְּעַן סְטוּמָפְּעָל. אַזְּנַצְּעַן זַיְהָ אַבְּעָנָר אַפְּלוֹ אַזְּפָעָן סְאַסְעָנָט קָעָנָעָן זַיְהָ וְעַד נִישְׁתַּחַתְּ אַבְּעָנָר עַמְּטִילְוָוָה גַּעֲטָרָן.

עלול וזה אמר ער הבית כי אירופאי אמרנירוייט

פונקט אובי ווי דער וועב-שטוול האט גאנז דער גאנז דער קאָפּ
וּפְאַלְיִסְטֵּט הָאָט נְגַעֲבָעָן דָּעַט וְזַבְּעַדְעַז וְעַנְעַן נְיִשְׁתָּה דָּעַם דְּעַצְּטַעַנְסִים
רְאַדְוֹקְטָעָן, וְעַנְעַן דִּי שְׂחוּרוֹת וְאַס דָּעַר וְוּבְּעַר בְּעַקְוּבָּט אָז אַוְבְּכָט.
אָרֶר וַיְיַזֵּן חַדְוָה — אַרְבִּיטְסָמָס קְרָאָטָט — וַיַּזְעַן פְּרָאוֹקְטָעָן, עַס אָז
עַגְּנַלְדָּה דָּאָס דָּעַי מִיסְטָעָר הָאָט נָאָר אַזְבְּעַרְהִיבָּט נְיִשְׁתָּה נְעַבְּגָעָן קְנוּן
וְנָהָג פָּאָר וַיְיַזֵּן נְגַעֲבָעָן סְוָךְ. עַס אָז מַעְלָלָה דָּאָס פְּעַרְקִינְטְּגָדְבָּג
אָס שָׂוָךְ מַאֲכָל עַד נְרוּסָעָמָס פְּרָאַדְיִישָׁן אַזְנָבָטָאָרְצִיעַ צָוָס וְעַבְּרִידָס
טְכִירָות. אַבְּגָעָר דָּאָס הָאָט נָאָר נְיִשְׁתָּה צִי שְׁדוֹן מִוָּת דָּעַם וְוּבְּעַר. דָּעַד
אַפְּנִיטְסְּלִיסְטָק קְוִיְּטָט דָּעַם וְעוֹבְּרִידָס אַרְבִּיטְסָמָס-קְרָאָטָט מִוָּת אַזְיַּלְבָּגָן
פְּרָזְבְּגָעָן, דָּן קָאַבְּזִאָל, פְּוֹנְקָט אָזְוִי וְוִי עַד קְוִיְּטָט מִוָּת אַזְנָבָטָאָרְצִיעַ
עַד טְגִיל פָּוּן וַיְיַזֵּן פְּרָעָמְגָעָן דָּאָס רְוִיחָנָעָמְתָעָרָאָל אַזְנָבָטָאָרְצִיעַ דָּעַם אַרְבְּדָטָס
וְאַנְסְטְּרוּמְעָנָט, דָּעַם וְוּבְּפָ-שְׁטוֹהָל. נְאַכְּרָעָם וְוִי עַד הָאָט אַיְינְגְּעַקְוִיְּטָה דָּי
אַכְּבָּעָן, אַזְנָבָט אָזְוִי וְוּרְעָת אַזְיַּדְגְּדַעְכָּעָנָט דָּי נְוּטִיְּעָמְדָה אַרְבִּיטְסָמָס-
רָאָטָט אָס אוּ פְּרָאַרְצִיעָרָעָן דָּאָס טְהָר, פְּרָאַרְוּצְיָדָט עַד נָאָר
וְטְרָוִיהָעָמְתָעָרָיְאל עַז אַזְנָבָטָאָרְצִיעַ טְס-אַיְנְסְטְּרוּמְעָמָעָן
עַז, חַאְלַבְּגָעָן נְעַחְרָעָן צִי אִיהָם. אַנְעָרָגְנָה וְוּבְּעַר אַז
וְזַי אַיְינָס פָּוּן דִּי אַרְבִּיטְסָמָס-אַנְסְטְּרוּמְעָנָטָעָן, אַזְנָבָטָאָרְצִיעַ אַז
דָּעַט נְלִיְּקָמְטָן וְוּבְּפָ-שְׁטוֹהָל, הָאָט עַד נְיִשְׁתָּה מַעְלָה חַלְקָאָן דָּעַם
אַדְוּקָט (שָׁוֹךְ) אַדְרָעָן דָּעַם פְּרָאַרְקִטְט וְוִי דָּעַר וְוּבְּפָ-שְׁטוֹהָל.

הן לזרבנטין און דארטום אַ פָּרוֹזָה ווָאַס אַזְּדָה קָרְבָּנְגָּזָה, באָמָּר
רבינט-קָרְפָּטִים. אַרְבָּיִיטִים זענְעָן דָּאָרְטָם נִישְׁתַּדְעָם אַהֲרָן
זָעָרָם טַיֵּל אָנוּ דָּו סַחְרוֹת וָאָמָּר הָאָט בָּרְאָדָה
זָרָטָם. אַרְבָּיִיטִים-שַׁכְּרָוֹת זענְעָן יַעֲנָעָר שִׁיל בָּזָן דָּו שְׂוִין
עַרְהָאָנְדָעָן סַחְרוֹת מֶטֶן וְעַלְבָעָן דָּעָר קָאָפְּנָטָאלִיבָס ט
זְוִיכָט זְוִיכָט אָתִין אַפְּעַשׂ שִׁימְטָע סְוֻמָּע בָּרְאָדוֹעָן רַעֲנָדָע
רבינט-קָרְפָּטִים.

ה. איעזנטאראט חיבת און צו לינגען וועדר א געניזען און נויט שפראך און, פֿאלניך, פֿאנַס זְרוּשׁען פֶּאָך.

יעילע קאמיסע, וועלכע מושעט פארעלענען דיזנן רעהדאת.

עם בעקבות דאם ווארט ה' מיום. און זיין רעלעראט האט עד
עד גענומען צום ציעל צוועזוויזען דו אסומולאטאראען און דו לשוּן-
קודשניךעס, או דו יידישע שפראך און נראד אוא שפראך ווי אנדערע
בישנות קון פערישע-עדגען אומות העולם. פים יודישען פראל-לעטאריאט
און קין מאל נישט געוועגן אספק, או זיין שפראך און אשפראך
און נישט קוּן, שם "מאלים געאמעסאריים" (גנויגן איבעל) און איזיף
קאנטליינן פון, ושהרגאניסטציע" האט, דאסכ נה, א רעלעראט,
עלכלע און געווען אונגענשלט מיט ראיות וועגען דעם עניין נישט בע-
ארפת אוביל צו זיין. וארום און אסומילאטארען און לשוּן-קודשניךעס
וואבען קין צוטרטט צו דער קאנטליינן נישט בעהאט
פון דעסטוועגען האט דער רעלעראט פון ה' מיום, וועלכלע
אסט קדר און דיטליך איסגעזוויזען, או דעפרעאויש קאן נאך זיין
ונעלענרטע-שפראכע פון א קליען הייטעלע מענונג, און באין אופן
פאל ק. ש. בר. אך – ארוייסגערטען א נישט צווערעדנהייט בע-
בר און ציוניסטיישׁע דעלענאטען, וועלכלע דאסכ עטליכע מאל מיט
עלילע פון דער נאלעריע אונגעזוויזען א ביסל צי סיקון און מאכען סחט
אונגעטמאקע קווישטערופען.

אוֹזָה פְּעַדְרָה אֲלָטָעָן וְזָהָן דִּין צְוִינְסְטָעָן הָאָת נְעַהָאָת דִּיעָזָן
עַילְלָה, אוֹ פְּרִין הָאָת חִזְקָה נְאָךְ דָּעַם רַעֲפָעָרָאָת פְּנֵין הַיּוּסָם גַּעַ-
צְמַעַלְתָּא אַמְּאַנְטָרָאָן: דִּין קָאנֶפְּעָרָעָנִי זָאָל סֻעְפָּעָרָאָט אַפְּדָרוּקָעָן דָּעַם
עַפְּעָרָאָת פְּנֵין הַיּוּסָם אַוְזָה אַגְּנוּעָן קָאַסְטָעָן אַלְסָם אַפְּרָאַטָּעָט
צְגַעַן דָּעַם אַזְּגָאַנְשָׁטָעַנְדִּינוּגָעָם פְּעַרְהָאַלְטָעָן וְזָהָן דִּין
יוֹנוֹסְטָעָן.
דָּאסָם הָאָט אַרְוִיסְנְעָרְפָּעָן פִּישְׂטוֹת אַמְּרוּמָה דִּין צְוִינְסְטָעָן הָאָפָעָן
וּסְטַנְגָּהָוּבָעָן אַלְיאָרָם אַוְן פְּרִין הָאָט עַרְקָלָעָרָט: אַזְּוִיָּה אַיְזָה הָאָבָּה
טַעַוְתָּ צִיה אַיְזָה מִינְיָן וּוּעַרְטָעָרָ צִירְיָיקָן!
עַס אַיְזָה וּבְלִיעְבָּעָן, אוֹ מִיּוּסָטָ דְּרִיקָעָן דָּעַם רַעֲפָעָרָאָת. וַיְיַלְלָ עַד
זָהָר נְוָתָ בְּעַרְבִּיטָה! אַחֲוִי נְלַעַצְעַנְדָן, מַוְסְטַעְרָה אַתָּה אַיְזָה דָעַר
עַפְּעָרָאָת גְּרָאָד נִישְׁתָּחָטָנָעָן, גַּעַנְגָּז דָעַם שְׁטָאַנְדְּפָוָנְקָט פְּנֵין הַיּוּסָם
זָהָן דָעַר מַעְתָּה אַדָּעָ פְּנֵין וְזָיִן רַעֲפָעָרָאָת קָאָן מַעַן הָאָפָעָן אַסְקָה, אַסְקָה
עַנְנָה — נָאָר קִיְּזָן אַנְדָעָרָעָר אַיְסְוָעָן אַיְן הַפְּנִים נִישְׁתָּחָט גַּעַנְגָּז. אַזְּוִיָּה
צְוִינְסְטִוְוָעָן צְוִיְּזָן-פְּנִים-דִּינוּגָעָ פְּאַלְטִיקָן אַיְן דָעַר פְּרָאָנָעָן, וּוּאָרְחָטָעָם
עַדְעַפְּנָפָאלָס אַלְכְּבָטָן.

ען ליטעראטור אין כונסטען.

העד מארדיינס רואענצעלד-אבענד הדאט נאך זיך איבער-עלאות אין קראקיי א שטאדקען אינדרוק. דעד גרויסער דיבטער, גינער פין די מיסטער פון דו יידישע שירום הדאט אין אויהט א עזרעההנגליבען אנטאל גענימען. דער גרויסער נאמען, וועלכען רואענבעלד אסט זיך ערווארבען בע די פיהלענד ברייטעטטע שוכטען פינס דושען פאלק, ווין זיהט די א קד איזראפעאיישע נאציאנען, וועלכע אבגען איבערעצעט אויף אויהרע לשונז ווועג לויישע פיעצל - דאס און מעהר ווועערענט. דער פاكتו גויסא, וואס די ווערעהן-לן און טראטצען. וועלכע זענען נק-אָפַעַן אַיִּים „אַפְּשִׁילְיכְּעָן“ אָן אַגְּנֶקְל-ווערטען, ג. ג. וְשָׂאָגָן, ווערטען אַפְּעַרְתִּימְשָׁט אַיִּיךְ בְּעֵשֶׂרְעָדָעָן וְעַדְלָעָן, ג. ג. וְשָׂאָגָן, ווערטען אַפְּעַרְתִּימְשָׁט אַיִּיךְ בְּעֵשֶׂרְעָדָעָן, וְעַדְלָעָן האבען

האנדרלט-ארטוקעל, וו' צוקעה, נישת מעדת און נישת ווענער גויסער וואס די ארבייטס-קראפט ווערט נעם אסטען מיט דעם ווינער זיין רעם צוקער מיט דער וואג.

די ארבייטער בעיטען אויס וויער סחורה — ארבייטס קראפט איז דעם איזטאליריטים סחורה — געלר, און דאס וווערט געטהיין איז א בעשטייטער אויסרכענונג. אויזי-פֿיל געלד איז אויזי-על צייט געבעזיבען די איזטאליריטס-קראפט. פאר צוועלך שטנידען וועבען, צויען ליעזן, אין רעדערונטערן נישת די צווען דאללאַר אלע אנדרען בחורות איז אנק איזן קויבען פאר צווען נילדען? אין איזו דאט דער ארבייט-ער, אין דער אמתען, אויסגעיטען זיין סחורה ארבייטס-קראפט פאר חזוזאָן אלערלען אנדער מינס. אין דאס נאך א בעשטייטער וויסרכענונג, וועבענדן אויס צווען נילדען האט אויס דאס זיין מיטסטער גע-בעזן אויזי-על קֿ-יעיש, קלינדרונג, האלֿן, בעלבּֿטונג, א. ג. וו. פֿאָר זיין אָראַבְּיִיט. די סומען פֿון צווען דאללאַר דיזקֿט דארום אויס דעם זיין, אין חולבּֿען ארבייטס-קראפט ווערט אויסגעיטען פֿאָר אנדרען חזרות, — דעם טוֹישׁ-ווערטה פֿון אָראַבְּיִיטס-קראפט. דער טוֹישׁ-ווערטה זיין א סחורה אויסנערעכענט און געלד ווערט אָנֵיגּרֶוּפֿען איזהו מקה-רבּֿיִיטס-צ'יכּרות ווענן דארום נאר א ספֿעַץְיַעַלְעָר נאמען פֿאָר דעם קֿהּה פֿון אָראַבְּיִיטס-קראפט. און וועיינּן געוועהנְלֵךְ אָנֵיגּרֶוּפֿען דער פרינו זיין אָראַבְּיִיט. דאס און דער ספֿעַץְיַעַלְעָר נאמען פֿאָר דעם פרינו פֿון גער ואַנדְרַבְּאָרָעָר סחורה, וועלכּעַ האט ניט קֿוּן אָנדְרָעָר מְקוּם מְנוּחוֹת אָיז מענְשְׁלַבְּעָר פֿליַישׁ אָוֹ בְּלוּט.

לאמר אונגעטען אונגען אונז ארכיטטער, למשל אונעפער דער אופיטאליסט נשי איהם אונעפ-שטוחהן אונז נארן. דער וועפער וועצט זו דער ארבעיט אונז פון דעם נארן ווערט טקן. דער קאפאטאליסט ההט דאס טיך אונז פערקינט עס לאמר ואונגען. פאָר צוועאנציגן לאען. וועגען דעם ארכיטוטערם ארבעיטס-שכירות אַטיל פון דעם טיך? פון די צוועאנציג נולדען, פון דעם פרדרוקט פון זיין ארבעיט? זו לאנונג בעפער דאס טיך אונז פערקינט, פיעליג'יבט לאנג בעפער?

...ענשנויותם נחויסען...

וְעַד שֶׁתִּיעֲשֶׂה יְהוָה כַּאֲنַפְעָרָעַנְךָ
אֵין טְשֻׁרְנָאוֹוִיךָ.

(פון אונזער ספצענעלטען בעריכת ערשותאנצער)

רע"ד ארנשטיינס-זאייקט ענשאלאט א פלאן פון אונילן
על טילכער יודישער קיטלטור-ארנשטיינע. מ'קאנן – פערשטעהט זיך –
גענההמען אווא דעוזליזיע, אבער ווועט בליעדן איזין פאכער און
עת ברענגען צו עטמיינונג. מבעדרארף זיך האלטען פאר דער ווירק-
יכקיט. אויספעסערונג פון דער שפראך, דז ענטראקונג פון איזהרע
געועצען. די רענעלונג פון דער ארטאנרכיע א. ג. ו. – דאס אוי
ביגלאנעםינער אונטערעם פון די לאע, וואס האבען פערשטאנען, איז
דויש אונינער איזינגע פאלקס-שפראך. איזר דא אונ פראצן א
וואווענטאטזיווער אונטערישיעד צוויישן בערשיעדרענע נורפערן און קלאסען
בעדר דאך איז איזה רינען טה עדרעטושען, וויס ענשאשט-
יבען באדער מענילד אונטערישיע ארביטט פאר מענישען פון
ערשידערענע אוניאינען און מינונגערן. נעהמת מען אבער די קול-
וואדערע ארביטט און אונדער נאנצען אוממאן, ווועט קלאר, איז אינזועונג
וויז איז אונאניזיע ווועט פאָרкомען דער הארטסטער קאמפף איזו-
יען די פערשידערענסטע סָאַצְיַאלָע שטערפונגערן. די קיטלטור-ארביטט
ווען בערבנידערן מיט דער פאלטישער אומעונג, און וועלכער ו
דימט פאר, וו איז פערברידערן מיט אַפָּאַלְטִישָׁעָן קאמפף פאר איזה
ריזע ענדוווקלונג, וו איז דעם קאמפף צו פיהרען, וועלכער פער-
גענונג אַרְיִיסְטֶּעָלְעָן – ווענונג דעם האט יצדר קלאס זייןע מינונגערן.
ענישען, וואס ווילען בעסען דאס יודישע, וויל ווועדען איז דעם
נאַיבְּרָנָאַנְסְּטוּאַ – צו העברדאַיש, וועלען אונדער וועלען אינזוכטען
זטער-ישכלען, וו דער פָּאַלְעַטְאִירָאַט, וואס וויסט, איז מיט העבר-
ריש איז בענדיגט, איז יודיש איז זיין אונצען שפראך. דאס איז נאַ
קליגנער ביזשטייל. אווא מין אלוועלטלייב אונאניזיע איז אינאי-
אַפְּעָעָ, די קאנקרעט קוילטורעלע ארביטט מז געפיהרט ווערען איז
גענונג פערבאנד מיט די פָּאַלְטִישָׁע, סָאַצְיַאלָע איזן עקאנטמיישע בע-
גענונגער בדי צו טהילען זיך מיט דער ערפההורן. איזן די רעדעם פון
על רעדנער קילגנט דאס אַלְטָע ליעדרל וועגען אַפָּאַל-ישראָל-אַר-
אניזיע, וועגען צוינישעלעפָּעָן דעם פָּלְלִישָׁאָל אינטער איזן פָּאַהָן.
אַצְעָט זאל דאס די פָּאַהָן פון קיטלטור ווין; אַבְּעָר דאס איז אונמעגלן
וועט קיזן באָר נישאָט פָּקְדָּוֹס ווערטן.

דער שטאנדרטונגט. אויף וועלבען די רעדגענון האט זיך גאנז טערט, האט איזונגערטען. בערטשטערט זיך, א שטארקע אויך-הדענונג גויזען אלע אבעגען און געהימע זעל-ישראל/ニקער. אונן נישט קווקען איז אויף דעם, וואס די יערגענון האט די גאנצע צויט גערקדז נאר איז איז אליין, רין פירוואט, האבען איהרע אפאנענטען גלײַ אָרוֹסִי שילעפעט אויף די בעגען דעם "בונדּוּבּ".
די גאנז-ישראל-דעבאטטע איז גענדראנט מאַזען קומעט פאָר די גאנז-ישראל-דעבאטטע.
דריבער טאן, (1-טען סעאטעמעבע).
די פֿאָרטֿעָאנְדָּגָן זֵיכְנָן האט זיך אַנְהָיוּבָּעָן מִינָם די רַעֲבָּעָן זַעֲמָנָן דָּעָר יְהֻדָּה שֶׁפְּרָאָךְ. סְחָבָעָן גַּלְעָדָעָן וַיְעָרָעָן רַעֲעָדָעָן דָּה, סָאָטְנִיק, (רַיְמָעָנִיעָן). יְוָיְנִיכְטָאָרָט (בָּרְדָּן) אָן מוֹעֵם (בְּשָׁעָמִישָׁלָן). דָּה, סָאָטְנִיק רָאָטה פְּאָרוּכְּתָּג צַו וַיְיִצְחָק אַנְהָיוּבָּעָן אַנְהָיוּבָּעָן מִינָם אַנְהָיוּבָּעָן מִינָם זְדוּשָׁעָר אַרְטָאָרָאָהָעָ. לְעֵנֹת אָזְךָ פָּאָר, מִזְאָל זַק בְּעַנְצָעָן מִינָם

וואם זענען ארביזיטט-שכירות.

1

אל מארקם.

ווען מיר נאלען ערונגען ערליך אידעריטער "ווען נרויס ווענען
יעשע אידעריטס-שברירות?" וועט איזנעם ענטכערן, "אנך קריינט א נילדען
טאגן פון פון מײַנטער", א צוישער, "אנך קריינט צוותי נילדען א
איין", א. ו. וו. לײַט די פערטיעדענע בעשעטיגונגגען און וועלכע וו
גען בעטיליגנט וועלען זיך אַנְגָּדְעָן פערטיעדענע סימען געלד וואס
קדרגען פון וויער מעסטערט פאר טהון וויער אידעריטען: צום
עטפיעל פאָר וויעבען א יאָד כעניאָנד אָדער פאר אויפֿיעָען א
אט שוֹוֹטֶת. טראָן דעם וואס וויער אידעריטס-שברירות און אַרְבּוּשָׁעַן
גען פערטיעדען, היילען ווי דאָך און און בונקט אַמְּנוּשָׁטָמָעַן,
מלון, דאס וויער אידעריטס-שברירות ווענען די סימע געלד זאָס וויער
יענסטער ניבט זיך א געוּזְבָּעַ צויט אָדער אַנְוּזְבָּעַ מסָס
ביבט.

עם שיונת דערדָן, ראמס דער קאַפְּטָנָאַיסְטַּק קְוִיֶּט וַיֵּעֶר אַרְבִּיט
אֶד נְלָדָר, אָנוֹ דָּס פָּאָר גַּעֲלָר פָּעָרְקִוִּיפָּעַן וְאֵיכָה וַיַּעֲרֶר אַרְבִּיט.
בָּגָר דָּס אָנוֹ נָאָר אַנְּאַיְינְגְּלָדוֹגָן. אַיְינְגְּלָדוֹגָן דָּר וַיַּרְקְלַכְּקִיעַט פָּעָרְקִוִּיפָּעַן
אַרְבִּיטָּה עַזְמָה מִינְסְטָהָר וַיַּעֲרֶר אַרְבִּיטָּם-קְרָאָפְּט. דִּיעֻוּ אַרְבִּיטָּה-
אַפְּטָהָר צִוְּמָה מִינְסְטָהָר פָּאָר אַטָּגָן, אַ וַיַּאַזְךְ אַמְּנָאָתָה, א. ג. וְ
אַפְּטָהָר קְוִיֶּט דָּר בַּיְנְסְטָהָר פָּאָר אַטָּגָן, אַ וַיַּאַזְךְ אַמְּנָאָתָה,
זָנָאַכְּדָעָם וְוּנְעַד חָאָט דִּיעֻוּ אַרְבִּיטָּם-קְרָאָפְּט גַּעֲקוֹיֶּט. פַּעֲרָנוֹצָט
גַּי דָּאַרוֹדָק וְוּסָם אֶד לְאֹוט דָּעַם אַרְבִּיטָּה עַזְמָה אַרְבִּיטָּהָן פָּאָר דָּר
לִישְׁטָטוֹמְטָהָר צִוְּיָּה. מָוֵת דָּר וַעֲלַבְּדָר סְוָמָעַ נְלָדָר, מִינְט וַעֲלַבְּדָר דָּר
וַיַּעֲסְטָהָר הָאָט גַּעֲקוֹיֶּט וַיַּעֲרֶר אַרְבִּיטָּם-קְרָאָפְּט. לְאַמְּרִיר וְאַמְּגָעָן, צְוּוִי
וְאַלְמָת אַז גַּעֲקוֹנָתָן קְוִיֶּפָּעַן אַגְּנוּיִשָּׁעַ סְמִיכָּעַ זְקוּעָר אֶדְעָר אַרְגָּעָנָד
זָנָאַכְּדָעָם סְהָדָה. דִּי צְוּוִי נְלָדָעָן מִינְט וַעֲלַבְּדָר עַד הָאָט גַּעֲקוֹיֶּט
צְוּוִי אַנְדָּעָר זְקוּעָר אַז דָּר בְּרִיאָה פָּאָר דִּי צְוּוֹאָנָגָן פְּרִינְט זְקוּעָר.
צְוּוִי נְלָדָעָן מִינְט וַעֲלַבְּדָר עַד הָאָט גַּעֲקוֹיֶּט דָּעַם גַּעֲרוֹדָק פִּין דָּר
בְּרִיאָה-קְרָאָפְּט פָּאָר צְוּוֹלָפָּעַ שְׂטָנְדָּעָן, אָנוֹ דָּר בְּרִיאָה פָּאָר צְוּוֹעָפָּעַ

